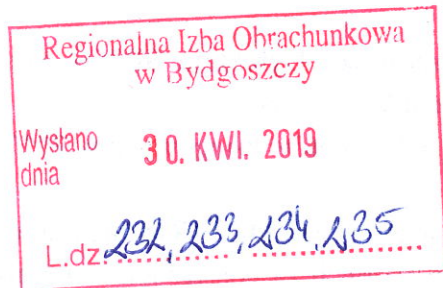

RIO-KF-4104-47/2018

Bydgoszcz, dnia 30 kwietnia 2019 r.

Pan
Roman Wasielewski
Dyrektor
Samodzielnego Publicznego
Zakładu Opieki Zdrowotnej
w Rypinie
ul. 3 Maja 2
87-500 Rypin

Na podstawie art. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (j.t. Dz. U. z 2016 r., poz. 561 ze zm.) oraz § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004 r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania (Dz. U. Nr 167, poz. 1747), Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy przeprowadziła w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Rypinie kontrolę problemową gospodarki finansowej oraz zamówień publicznych, udokumentowaną protokołem kontroli Nr RIO/KF/47/2018 z dnia 5 marca 2019 r., którego jeden egzemplarz pozostawiono Panu Dyrektorowi w dniu jego podpisania.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE.

W wyniku przeprowadzonej kontroli problemowej gospodarki finansowej Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rypinie (dalej: SPZOZ) stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1) w zakresie spraw ogólnie-organizacyjnych

- niezapewnienie funkcjonowania mechanizmów kontroli zarządczej w latach 2016-2018 określonych w procedurach wewnętrznych obowiązujących w SPZOZ w Rypinie poprzez:
  - a) niesporządzenie Planu działalności systemu kontroli zarządczej,
  - b) niedokonanie identyfikacji ryzyka, samooceny działania systemu kontroli zarządczej,

c) niesporządzenie sprawozdania z wykonania Planów działalności systemu kontroli zarządczej w latach 2016-2018, wymaganych zarządzeniem Nr 16/2010 Dyrektora Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rypinie (str. 15-16 protokołu kontroli). Odpowiedzialność za nierealizowanie procedur kontroli zarządczej ponosi Dyrektor SPZOZ w Rypinie.

Od dnia 01.12.2016 r. do dnia 05.10.2018 r. stanowisko Dyrektora SPZOZ pełnił dr Michał Jonczyński, a od dnia 06.10.2018 r. Roman Wasielewski.

- nieprzestrzeganie przepisów dotyczących ochrony dokumentów księgowych w 2017 r. i 2018 r. (str. 44-45 protokołu kontroli).

Kontrolujący stwierdzili, że w dokumentacji księgowej SPZOZ w Rypinie nie było wyciągów bankowych dotyczących operacji dokonywanych za pośrednictwem banku BGK za cały okres 2017 r. na kwotę 3.596.071,87 zł. Analogicznie za 2018 r. SPZOZ nie posiadał wyciągów bankowych dotyczących operacji gospodarczych dokonywanych za pośrednictwem banku BGK. W trakcie trwania czynności kontrolnych, tj. 22.02.2019 r., brakująca dokumentacja została przekazana przez bank do SPZOZ.

Odpowiedzialność za nieprawidłowość ponosi Główny Księgowy SPZOZ w Rypinie, który zgodnie z podpisanym w dniu 19.05.2017 r. zakresem czynności był zobowiązany do należytego przechowywania i zabezpieczenia, m.in. dokumentów księgowych.

- zatrudnienie na stanowisku Głównego Księgowego SPZOZ w Rypinie osoby niespełniającej wymagań kwalifikacyjnych wynikających z ustawy o finansach publicznych (str. 4 protokołu kontroli).

Pracownik zatrudniony od 19.05.2017 r. jako pełniący obowiązki Głównego Księgowego SPZOZ w Rypinie, a od 01.02.2018 r. jako Główny Księgowy nie spełniał wymogów uprawniających do pełnienia funkcji głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych, określonych w przepisie art. 54 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w zakresie wymaganego wykształcenia.

Od 08.10.2018 r. na stanowisku Głównego Księgowego zatrudniono osobę spełniającą wymogi określone przepisem art. 54 ust. 2 ustawy, tym samym odstąpiono od wydania zalecenia pokontrolnego w tym zakresie.

- powierzenie pracownikom firmy zewnętrznej wykonywania w imieniu SPZOZ obowiązków w zakresie gospodarki finansowej, w tym naliczania wynagrodzeń, składania deklaracji i rozliczeń PIT i ZUS (str. 39-40 protokołu kontroli).

Dyrektor SPZOZ w Rypinie w ramach umowy z dnia 31.10.2017 r. z Biurem Rachunkowym (dalej: Zleceniobiorcą), powierzył firmie zewnętrznej obowiązki związane z obliczaniem wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne oraz podatku dochodowego za zatrudnionych przez SPZOZ w Rypinie pracowników i zleceniobiorców. W ramach § 1 ust. 2 umowy Zleceniobiorca był

zobowiązany do dokonywania zgłoszeń do ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego zatrudnionych w SPZOZ pracowników i zleceniobiorców, a także dokonywania zmiany danych oraz składania do odpowiednich urzędów skarbowych deklaracji podatkowych dotyczących pracowników i zleceniobiorców. W dniu 01.11.2018 r. Dyrektor SPZOZ w Rypinie zawarł umowę Nr 271/2018 na prowadzenie plac o zbliżonej treści. W ramach ww. umów pracownik Zleceniobiorcy posiadał pełnomocnictwo Dyrektora SPZOZ do podpisywania deklaracji do urzędów skarbowych składanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Powierzenie obowiązków z zakresu gospodarki finansowej osobom niebędącym pracownikami SPZOZ stanowiło naruszenie art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.), w myśl którego kierownik jednostki sektora finansów publicznych może powierzyć określone obowiązki w zakresie gospodarki finansowej pracownikom jednostki. Zgodnie z art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości jednostka sektora finansów publicznych może powierzyć prowadzenie ksiąg rachunkowych innej jednostce sektora finansów publicznych na zasadach określonych w odrębnych przepisach. W przypadku SPZOZ w Rypinie powierzenie prowadzenia ksiąg rachunkowych możliwe jest z zastosowaniem przepisów 6a-6d ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz.U. z 2018 r., poz. 995 ze zm.). Zgodnie z art. 6b ust. 3 ww. ustawy SPZOZ może przystąpić do wspólnej obsługi, na zasadzie porozumienia, w którym zostanie określony zakres wspólnej obsługi.

- nieterminowane regulowanie przez SPZOZ w Rypinie w latach 2017-2018 zobowiązań wynikających z wystawionych faktur za dostawy i usługi w wysokości odpowiednio 375.015,84 zł oraz 220.841,25 zł (str. 24-25 protokołu kontroli).

Kontrolujący ustalili, że w 2017 r. dokonano zapłaty zobowiązań w kwocie 375.015,84 zł po upływie terminów płatności (od 18 do 154 dni) określonych na wystawionych fakturach bądź polisach, zaś w 2018 r. w wysokości 220.841,25 zł po upływie terminów płatności (od 2 do 47 dni). Ponadto stwierdzono, że zobowiązania wynikające z faktur stanowiących dokumenty księgowe 2018 r., na łączną kwotę 143.826,79 zł, nie zostały zapłacone do dnia zakończenia kontroli, mimo upływu wyznaczonego terminu płatności. Z tytułu nieterminowego regulowania ww. zobowiązań w 2017 r. i 2018 r. SPZOZ w Rypinie nie zapłacił odsetek na rzecz wierzycieli.

Nieterminowe regulowanie zobowiązań stanowi naruszenie zasady gospodarki finansowej określonej w przepisie art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Osobą odpowiedzialną za nieterminowe regulowanie zobowiązań jest Dyrektor, który jako kierownik jednostki sektora finansów publicznych, zgodnie z przepisem art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych ponosi odpowiedzialność za całość gospodarki finansowej jednostki. Odpowiedzialność ponosi również Główny Księgowy, który w sytuacji posiadania przez SPZOZ środków finansowych na rachunku bankowym, zgodnie z podpisanym zakresem czynności

z dnia 19.05.2017 r., (pkt 2 lit. e zakresu czynności), był obowiązany do zapewnienia terminowej spłaty zobowiązań.

- przedłożenie w 2018 r. tej samej faktury dotyczącej nabycia aparatu USG za kwotę 164.680,00 zł do rozliczenia dwóch różnych źródeł finansowania zakupu tego sprzętu medycznego, następstwem którego była podwójna refundacja tych samych wydatków (str. 13-15 protokołu kontroli),

W wyniku działań kontrolnych ustalono, że w dniu 20.12.2017 r. SPZOZ w Rypinie, reprezentowany przez Dyrektora, zawarł umowę Nr WP-II-B.433.6.24.2017 z Województwem Kujawsko-Pomorskim o dofinansowanie (...) zakupu sprzętu medycznego dla celów opieki koordynowanej w SPZOZ w Rypinie współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Strony umowy określiły, że całkowita wartość Projektu wynosi nie więcej niż 413.070,00 zł, a dofinansowanie osiągnie pułap nie większy niż 199.967,18 zł (48,41%). SPZOZ zobowiązał się do wydatkowania na realizację Projektu wkładu własnego na poziomie nie mniej niż 51,59%. SPZOZ do obsługi Projektu wyodrębnił rachunek bankowy. W dniu 15.05.2018 r. SPZOZ, w oparciu o fakturę VAT Nr FA/14/05/2018, nabył aparat USG o wartości brutto 164.680,00 zł. Zapłata za sprzęt dokonana została dnia 27.06.2018 r. z rachunku bankowego dedykowanego do obsługi Projektu. W dniu 13.08.2018 r. SPZOZ złożył do Marszałka Województwa wnioski o refundację (RPKP.06.01.01-04-0018/17-01), w którym wśród wydatków objętych wnioskiem wskazana została ww. faktura za aparat USG. Do wydatków kwalifikowanych Projektu zaliczona została kwota 164.680,00 zł, a dofinansowanie jakie uzyskał SPZOZ stanowiło 85.385,69 zł. Przedłożony do kontroli oryginał faktury został oznakowany zgodnie z wymogami formalnymi zawartymi w umowie, a przede wszystkim trwale został opisany, że zamówienie współfinansowane zostało ze środków w ramach RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 „Zakup sprzętu medycznego dla celów opieki koordynowanej w SPZOZ w Rypinie”.

Na skutek działań kontrolnych skonstatowano, że w dniu 29.03.2018 r. SPZOZ podpisał z Powiatem Rypińskim umowę Nr 1/ZOZ/2018 na dotację celową w kwocie 150.000,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu sprzętu medycznego. W podstawie prawnej zawartej umowy wskazany został art. 114 i 115 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, bez skonkretyzowania przeznaczenia przekazywanych środków publicznych, tj. szczegółowego opisu zadania (zakresu zadania). Ustawa wskazuje na możliwość realizacji 7 rodzajów zadań. Wśród ustawowego katalogu wskazać m.in. należy:

- realizację zadań w zakresie programów polityki zdrowotnej, programów zdrowotnych i promocji zdrowia, w tym na zakup aparatury i sprzętu medycznego oraz wykonanie innych inwestycji koniecznych do realizacji tych zadań;
- inne niż określone w pkt 1 inwestycje, w tym zakup aparatury i sprzętu medycznego;

- realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej lub niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), lub innych niż wymienione środków pochodzących ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Definiując przedmiot umowy należy wprost odwołać się do art. 114 ust. 1 i jednego z 7 punktów wskazanych w ustawie. Z analizy treści zawartej umowy wynika, że dotacja udzielona przez Powiat Rypiński nie była przeznaczona na realizację projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (...), o której mowa w art. 114 ust. 1 pkt 4 ustawy o działalności leczniczej, bowiem w § 2 ust. 3 umowy odwołano się do art. 114 ust. 4 tej ustawy, który ma zastosowanie wyłącznie do środków publicznych, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3 art. 114 ustawy, przeznaczonych na: 1) realizację zadań w zakresie programów polityki zdrowotnej, programów zdrowotnych i promocji zdrowia, w tym na zakup aparatury i sprzętu medycznego oraz wykonanie innych inwestycji koniecznych do realizacji tych zadań; 2) remonty; 3) inne niż określone w pkt 1 inwestycje, w tym zakup aparatury i sprzętu medycznego. SPZOZ na mocy umowy z Powiatem zobligowany został do stosowania takich zasad obiegu i opisywania dokumentów finansowych, aby oryginały dokumentów świadczących o dokonaniu wydatków finansowanych w części lub w całości z otrzymanej dotacji, zaopatrzone były w sposób trwały w klauzulę potwierdzającą ich przeznaczenie na dofinansowanie zakupu sprzętu medycznego (§ 2 ust. 2 lit. a). Podstawą przekazania dotacji, zgodnie z § 3 umowy było udokumentowanie przez SPZOZ w Rypinie poniesienia wydatków na zakup sprzętu medycznego, poprzez przedstawienie kopii rachunków, faktur potwierdzonych za zgodność z oryginałem, opisanych zgodnie z § 2 ust. 2 lit. a umowy wraz kopiami dokumentów potwierdzającymi dokonanie zapłaty tych rachunków (faktur).

W dniu 27.06.2018 r. Dyrektor SPZOZ pismem znak SP ZOZ III/R/98/2018 wystąpił do Starosty Rypińskiego z wnioskiem o przekazanie dotacji w kwocie 150.000,00 zł załączając jednocześnie potwierdzone za zgodność sprawdzone i zatwierdzone kopie faktur oraz kopie dokumentów potwierdzających ich zapłatę. SPZOZ przedłożył Dotującemu kopie 3 faktur:

- Nr F38/2018 z dnia 13.02.2018 r. na kwotę 5.990,00 zł,
- Nr F33/2018 z dnia 06.02.2018 r. na kwotę 5.990,00 zł,
- Nr FA/14/05/2018 z dnia 15.05.2018 r. na kwotę 164.680,00 zł

oraz kopie 3 poleceń przelewu, z tym, że dwie pierwsze faktury zapłacone były z rachunku podstawowego SPZOZ, a trzecia z rachunku bankowego SPZOZ wskazanego do obsługi Projektu.

Stwierdzono, że załączoną do ww. pisma kopię faktury nr FA/14/05/2018 z dnia 15.05.2018 r., na kwotę 164.680,00 zł, potwierdził za zgodność z oryginałem Kierownik ds. administracji, kontrolingu i zamówień publicznych. Zgodnie z opisem na odwrotnej stronie kopii faktury wydatek został poniesiony na zadanie określone

w umowie Nr 1/ZOZ/2018 z dnia 29.03.2018 r. Dokonanie zakupu zgodnie z zasadami ww. umowy potwierdził podpisem Główny Księgowy SPZOZ w dniu 27.06.2018 r.

Kontrola oryginału faktury VAT nr FA/14/05/2018 z dnia 15.05.2018 r. będącej w posiadaniu SPZOZ w Rypinie wykazała, że kopia faktury załączona do rozliczenia dotacji otrzymanej z Powiatu w Rypinie jest niezgodna z opisem na oryginale ww. faktury, i tak, m.in.:

- oryginał na pierwszej stronie faktury w stopce, posiada adnotację „Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”, na kopii faktury brak powyższego zapisu,
- na odwrotnej stronie oryginału faktury widnieje opis różniący się od opisu na kopii załączonej do rozliczenia dotacji:

[Zamówienie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 „Zakup sprzętu medycznego dla celów opieki koordynowanej w SPZOZ w Rypinie. Wysokość dofinansowania 85.385,69 zł (...)]. Opis oryginału faktury potwierdzony podpisem Kierownika ds. administracji, kontrolingu i zamówień publicznych wskazuje, że wydatek poniesiono w ramach umowy Nr WP-II-B.433.6.24.2017 z dnia 20.12.2017 r., kwota kwalifikowana 164.680,00 zł.

Stwierdzona niezgodność opisu kopii faktury nr FA/14/05/2018 z jej oryginałem, załączonej do rozliczenia dotacji przekazanej przez Dyrektora SPZOZ do Powiatu w Rypinie, stanowi naruszenie § 3 umowy Nr 1/ZOZ/2018 w związku z § 2 ust. 2 ww. umowy, w którym stypizowano, by oryginały dokumentów świadczących o dokonaniu wydatków finansowanych w części lub w całości z dotacji, zaopatrzone były w sposób trwały w klauzulę potwierdzającą ich przeznaczenie na zadanie, o którym mowa w § 1 umowy dotacji.

W świetle dokonanych ustaleń SPZOZ udokumentował wydatki na kwotę 11.980,00 zł. W pozostałej części, tj. 138.020,00 zł dotacja nie została wykorzystana w rozumieniu przepisów art. 251 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W wyniku wykazania faktury Nr FA/14/05/2018 z dnia 15.05.2018 r. we wniosku o płatność z dnia 13.08.2018 r. doszło do niedozwolonego podwójnego finansowania wydatków, tj. poprzez otrzymanie na wydatki kwalifikowane bezzwrotnej pomocy finansowej ze źródła krajowego i unijnego w wysokości łącznej wyższej niż 100% wydatków kwalifikowanych.

Odpowiedzialność za nieprawidłowe rozliczenie dotacji ponoszą Dyrektor i Główny Księgowy SPZOZ w Rypinie.

2) w zakresie rachunkowości jednostki

- nierozliczenie na koniec 2017 r. sald kont zespołu 5 „Koszty wg typów działalności i ich rozliczenie” o łącznej wartości 657.460,70 zł (str. 35-36 protokołu kontroli).

Kontrolujący ustalili, że na koniec 2017 r. w zestawieniu obrotów i sald kont syntetycznych układu bilansowego wykazane zostały salda Wn na kontach księgowych: 500 „Koszty działalności medycznej” w wysokości 271.644,88 zł i 530 „Koszty działalności pomocniczej” w wysokości 57.065,47 zł, a także saldo Ma na koncie 550 „Koszty zarządu” na poziomie 328.710,35 zł. Pomimo pozostających na koniec roku sald nie zostały one, zgodnie z zasadą ciągłości kont, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości, wykazane w księgach rachunkowych następnego roku obrotowego w tej samej wysokości.

Na okoliczność prawidłowego zamykania kont zespołu 5 – mających charakter kont kosztowo-wynikowych – kontrolujący udzielili podczas kontroli instruktażu Kierownikowi Działu Ekonomiczno-Finansowego.

- niezamknięcie ksiąg rachunkowych za 2016 r. oraz za 2017 r. w terminie określonym w art. 12 ust. 4 ustawy o rachunkowości (str. 36-37 protokołu kontroli).

Na podstawie dokumentacji księgowej za 2016 r. ustalono, że polecenia księgowania o Nr PD-12071, na kwotę 115.588.884,56 zł, oraz PD-12072, na kwotę 3.424.712,72 zł, zaksięgowano w informatycznym systemie finansowo-księgowym SPZOZ w Rypinie w dniu 15.05.2018 r., tj. po terminie ostatecznego zamknięcia ksiąg rachunkowych określonym w art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, nakazującym zamykać księgi rachunkowe najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy. Sprawozdanie finansowe za 2016 r. zatwierdzone zostało w dniu 29.06.2017 r. uchwałą Nr XXVII/164/2017 Rady Powiatu w Rypinie.

Księgi rachunkowe za 2017 r. również nie zostały zamknięte w terminie ustawowym. Polecenia księgowania o numerach PD-12029 i PD-12030, łącznie na kwotę 504.833,05 zł, zaksięgowano w dniu 09.01.2019 r., mimo, że zatwierdzenie sprawozdania finansowego nastąpiło w dniu 20.06.2018 r., uchwałą Nr XXXV/222/2018 Rady Powiatu w Rypinie. Kontrolujący ustalili, że ostatecznie księgi rachunkowe za 2017 r. zostały zamknięte w dniu 30.10.2018 r.

Osobą odpowiedzialną za nieterminowe zamknięcie ksiąg rachunkowych był Pracownik zatrudniony na stanowisku Głównego Księgowego SPZOZ w Rypinie, w danym okresie.

- ewidencjonowanie w księgach rachunkowych SPZOZ w 2017 r. dokumentów niespełniających wymogów formalnych dowodu księgowego (str. 37-38 protokołu kontroli).

W księgach rachunkowych SPZOZ w Rypinie w 2017 r. zaewidencjonowano 10 dowodów księgowych na łączną kwotę 515.731,61 zł, które nie zawierały stwierdzenia sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych poprzez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach oraz podpisu osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Nie zawierały także podpisów Głównego Księgowego i Dyrektora w zakresie akceptacji poniesionego kosztu oraz zatwierdzenia go do wypłaty.

Osobą odpowiedzialną za powyższą nieprawidłowość jest Dyrektor SPZOZ w Rypinie, który na mocy art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych odpowiada za całość gospodarki finansowej SPZOZ w Rypinie, a także Główny Księgowy SPZOZ, któremu powierzony został obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych.

- ewidencjonowanie w 2017 r. i w 2018 r. operacji gospodarczych na kontach 240 „Pozostałe rozrachunki” i 250 „Pozostałe rozrachunki” nieprzewidzianych w zakładowym planie kont obowiązującym w SPZOZ w Rypinie (str. 18-19 protokołu kontroli).

W 2017 r. prowadzono ewidencję księgową na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” nieprzewidzianym w zakładowym planie kont SPZOZ w Rypinie stanowiącym załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 9/2017 z dnia 19 lipca 2017 r. Dyrektora SPZOZ w Rypinie w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w SPZOZ w Rypinie. Z ustaleń kontroli wynika, że łącznie na koncie 240 zaewidencjonowano operacje na kwotę 10.631,04 zł po stronie Wn oraz 91.359,17 zł po stronie Ma. Podobnie w 2018 r. ewidencjonowano rozrachunki na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki” w kwotach: po stronie Wn 522.114,61 zł, po stronie Ma 534.546,16 zł oraz na koncie 250 „Pozostałe rozrachunki”, po stronie Wn 708.310,90 zł, po stronie Ma 2.116.621,80 zł, tj. na kontach, które nie zostały przewidziane w ZPK obowiązującym w Szpitalu. Dla ewidencji pozostałych rozrachunków ZPK przewidywał konto 229 „Pozostałe rozrachunki”.

- nieprawidłowe przekazywanie środków z tytułu odpisów na ZFŚS SPZOZ w Rypinie w latach 2016-2018 r. (str. 30-32 protokołu kontroli), tj.:
  - a) w 2016 r. przekazanie środków w zaniżonej wysokości o kwotę 3.325,54 zł,
  - b) w 2017 r. zaniżenie środków o 135.641,20 zł - kwotę stanowiącą 75% równowartości odpisów, która winna być przekazana do 31.05.2017 r., środki te przekazano w dniu 26.06.2017 r.,
  - c) w 2018 r. przekazanie na rachunek ZFŚS kwoty zaniżonej o 42.082,34 zł. Ponadto środki w kwocie 227.350,43 zł stanowiące 75% równowartości odpisów, które winny być przekazane do 31.05.2018 r., przekazano po terminie, w 7 transzach, w dniach: 09.07.2018 r. w kwocie 57.000,00 zł, 09.08.2018 r. w kwocie 72.000,00 zł, 07.09.2018 r. w kwocie 20.000,00 zł, 20.09.2018 r. w kwocie 50.000,00 zł, 13.12.2018 r. w kwocie 5.000,00 zł, 19.12.2018 r. w kwocie 2.500,00 zł oraz 31.12.2018 r. w kwocie 20.850,43 zł.

Rozrachunki z tytułu odpisów na ZFŚS w latach 2016-2018 nie zostały zaewidencjonowane na kontach zespołu 2.

Osobą odpowiedzialną za nieprawidłowe przekazywanie środków ZFŚS jest Dyrektor SPZOZ w Rypinie na mocy art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, który był zobowiązany przekazać ww. środki na ZFŚS w kwotach i terminach określonych w ustawie.

– nierzetelne przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji aktywów i pasywów SPZOZ w Rypinie na dzień 31.12.2017 r., poprzez:

a) nieprawidłową weryfikację salda dotyczącego stanu środków finansowych zgromadzonych na rachunku bankowym prowadzonym przez Bank Millennium (str. 44 protokołu kontroli).

SPZOZ w Rypinie nie dokonał poprawnej weryfikacji salda dotyczącego stanu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym prowadzonym do konta 130-08-01, nie wyjaśniając i nie rozliczając powstałych różnic (saldo na rachunku bankowym wg potwierdzenia salda 154,44 zł, według ewidencji księgowej 171,44 zł). Ponadto stwierdzono, że w ewidencji tego konta widniały zapisy, nie znajdujące odzwierciedlenia w dokumentach źródłowych, a także iż nie wyjaśniono i nie rozliczono w księgach rachunkowych 2017 r. różnic inwentaryzacyjnych.

b) nieprawidłowe udokumentowanie i rozliczenie inwentaryzacji przeprowadzonej drogą spisu z natury (str. 45 protokołu kontroli).

Kontrolujący ustalili, że w SPZOZ nie sporządzono sprawozdania z przebiegu inwentaryzacji, do którego był obowiązany zespół spisowy na podstawie § 7 ust. 3 pkt 9 zarządzenia Nr 11/2004 Dyrektora SPZOZ w Rypinie w sprawie wprowadzenia do stosowania instrukcji inwentaryzacyjnej. Nie rozliczono w księgach różnicy inwentaryzacyjnej w kwocie 11,77 zł między stanem arkusza spisu leków Nr 22/2017 z dnia 28.12.2017 r., a stanem magazynowym leków według wydruku z ewidencji komputerowej w module „Apteczka”. Stwierdzoną różnicę zgodnie z protokołem weryfikacji różnic inwentaryzacyjnych Nr 1/2017 z dnia 28.12.2017 r. uznano za niezawinioną, mieszczącą się w granicach norm ubytków naturalnych. Różnica w kwocie 11,77 zł według ww. protokołu winna być spisana w koszty.

W dniu 29.12.2017 r. sporządzono protokoły inwentaryzacyjne o Nr 2/2017 i 3/2017, w których nie stwierdzono różnic inwentaryzacyjnych w majątku spisanim na arkuszach o nr od 1 do 21 oraz od 23 do 69. Ww. protokoły nie były podpisane przez komisję inwentaryzacyjną oraz nie były zatwierdzone przez Dyrektora SPZOZ.

c) nieprzeprowadzenie inwentaryzacji w drodze weryfikacji: należności i zobowiązań wynikających z rozrachunków z pracownikami i z tytułów publiczno-prawnych, gruntów i środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, wartości niematerialnych i prawnych oraz rozpoczętych inwestycji (str. 47 protokołu kontroli).

Odpowiedzialność za nieprawidłowości w zakresie przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji ponosi Główny Księgowy SPZOZ w Rypinie, zgodnie z podpisanym zakresem czynności z dnia 19.05.2017 r., który nadzorował, koordynował i odpowiadał za pracę sekcji księgowości, w tym za inwentaryzację. Odpowiedzialność ponosi również Dyrektor SPZOZ w Rypinie z tytułu nadzoru, na podstawie przepisu art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości.

3) w zakresie planowania i sprawozdawczości

- nieprawidłowe ustalenie planów finansowych przez Dyrektora SPZOZ w Rypinie na lata 2016-2018, poprzez niewyodrębnienie stanu należności i zobowiązań na początek i na koniec roku oraz stanu środków pieniężnych na początek i koniec roku (str. 9-10 protokołu kontroli)

W planach finansowych SPZOZ w Rypinie na lata 2016-2018 nie ujęto wartości planowanego stanu należności i zobowiązań oraz stanu środków pieniężnych na początek i koniec roku.

- zaciągnięcie zobowiązań w 2018 r. w wysokościach przewyższających koszty określone w planie finansowym SPZOZ w Rypinie w 2018 r. (strony 12-13 protokołu kontroli).

Planowany stan zobowiązań jest jednym z podstawowych elementów wyznaczania limitu kosztów, jakie może ponieść jednostka sektora finansów publicznych w danym roku obrotowym, tj. koszty mogą ulec zwiększeniu w tym roku obrotowym o ile, nie spowoduje to zwiększenia planowanego stanu zobowiązań. Jednostki sektora finansów publicznych mogą zaciągać zobowiązania do sfinansowania w danym roku do wysokości wynikającej z planu wydatków lub kosztów jednostki, pomniejszonej o wydatki na wynagrodzenia i uposażenia, składki na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy, inne składki i opłaty obligatoryjne oraz płatności wynikające z zobowiązań zaciągniętych w latach poprzednich.

W wyniku porównania zapisów planów finansowych z ewidencją wynikającą z ksiąg rachunkowych na dzień 15.02.2019 r. ustalono, że przychody w 2018 r. w stosunku do planu wzrosły o 1.355.082,61 zł, podczas gdy koszty wzrosły o 6.942.816,30 zł. Nie dokonywano zmian planu finansowego SPZOZ w trakcie 2018 r. W zatwierdzonym planie SPZOZ w Rypinie na 2018 r. założono wynik finansowy na poziomie zysku w wysokości 43.105,49 zł, podczas gdy faktyczne wykonanie w 2018 r. zamknęło się stratą na poziomie 5.544.628,20 zł.

Odpowiedzialność za powstanie stwierdzonych nieprawidłowości ponosi Dyrektor SPZOZ w Rypinie, na podstawie przepisu art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Dyrektor był zobowiązany dokonać wymaganych korekt w planie finansowym jednostki w razie zmieniającej się sytuacji finansowej SPZOZ, stosownie do przepisów art. 52 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, w związku z art. 53 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej.

- nierzetelne sporządzenie sprawozdań Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji na koniec IV kwartału 2016 r., 2017 r. i 2018 r. poprzez wykazanie:

a) w wierszu E.4.1 „Wymagalne zobowiązania z tytułu towarów i usług” (kolumna 2 – „Kwota zadłużenia ogółem”) kwot niezgodnych z ewidencją księgową: w sprawozdaniu za IV kwartał 2016 r. z dnia 06.02.2017 r. wykazano 0,00 zł,

zamiast 455,93 zł, w sprawozdaniu za IV kwartał 2017 r. z dnia 06.02.2018 r. wykazano 0,00 zł, podczas gdy stan zobowiązań wymagalnych na dzień 31.12.2017 r. wynosił 1.178.378,76 zł,

- b) w sprawozdaniu za IV kwartał 2018 r. z dnia 06.02.2019 r., w części A sprawozdania „Zobowiązania według tytułów dłużnych”, wykazano zobowiązania o wartości 168.257,52 zł z tytułu rat płatnych w 2019 r. umowy leasingu finansowego Nr 414/2017 z dnia 11 grudnia 2017 r. w pozycji „E.2.1. Kredyty i pożyczki krótkoterminowe”, zamiast w pozycji „E.2.2. Kredyty i pożyczki długoterminowe”, z uwagi pięcioletni okres obowiązywania umowy (str. 19-21 protokołu kontroli).

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami proszę Pana Dyrektora o podjęcie działań, które wyeliminują wszystkie nieprawidłowości z prac podległych służb, usprawnią ich działalność oraz zapobiegą ich powstaniu w przyszłości.

Wobec powyższego proszę o:

1. Zapewnienie funkcjonowania mechanizmów skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej w SPZOZ w Rypinie, zgodnie z przepisami art. 68 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.), w szczególności poprzez egzekwowanie sporządzania Planów działalności systemu kontroli zarządczej, dokonywanie identyfikacji ryzyka, samooceny działania systemu kontroli zarządczej, zgodnie z przyjętymi przepisami i procedurami wewnętrznymi obowiązującymi w SPZOZ w Rypinie.
2. Archiwizowanie dokumentów księgowych – wyciągów bankowych, przez okres co najmniej 5-ciu lat, zgodnie z art. 74 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2019 r., poz. 351).
3. Zaprzestanie powierzania pracownikom firm zewnętrznych wykonywania obowiązków w zakresie gospodarki finansowej w imieniu SPZOZ w Rypinie, tj. wbrew regulacjom zawartym w art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 ze zm.). Rozważenie możliwości powierzenia prowadzenia ksiąg rachunkowych na zasadach przewidzianych w art. 6a-6d ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz.U. z 2019 r., poz. 511) w związku z art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2019 r., poz. 351).
4. Terminowe regulowanie zobowiązań SPZOZ w Rypinie wynikających z dostawy towarów i usług oraz polis, stosownie do dyspozycji art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.).
5. Prawidłowe rozliczanie otrzymanych dotacji celowych na inwestycje, w tym zakup sprzętu i aparatury medycznej, określonych w art. 114 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (j.t. Dz. U. z 2018 r., poz. 2190 ze zm.). Skorygowanie rozliczenia dotacji otrzymanej w oparciu o umowę Nr 1/ZOZ/2018 i dokonanie zwrotu niewykorzystanej części dotacji na rzecz Dotującego z zachowaniem przepisów art. 115 ust. 6 w związku z art. 116 ust. 3 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (j.t. Dz. U. z 2018 r., poz. 2190 ze zm.) i odpowiednio przepisów art. 251 i 252

- ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.).
6. Zamykanie ksiąg rachunkowych z zachowaniem zasad i terminów określonych w przepisach art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 351), stanowiących, że księgi rachunkowe zamyka się na dzień kończący rok obrotowy najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego za rok obrotowy.
  7. Ewidencjonowanie w księgach rachunkowych SPZOZ w Rypinie operacji gospodarczych na podstawie dowodów źródłowych sprawdzonych merytorycznie, formalnie i rachunkowo oraz zatwierdzonych do wypłaty przez upoważnione osoby, stosownie do przepisów art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 351) oraz art. 54 ust. 1 pkt 3 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.).
  8. Ewidencjonowanie operacji księgowych wyłącznie na kontach przewidzianych w Zakładowym Planie Kont SPZOZ w Rypinie, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt. 3 lit. a oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 351).
  9. Przekazywanie środków z tytułu odpisów na ZFŚS SPZOZ w Rypinie na zasadach i w terminach określonych w przepisach art. 5 i 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (j.t. Dz. U. z 2018 r., poz. 1316 ze zm.).
  10. Rzetelne przeprowadzanie i rozliczanie inwentaryzacji aktywów i pasywów SPZOZ w Rypinie, na zasadach określonych w przepisach art. 26 i 27 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz. U. z 2019 r., poz. 351), poprzez:
    - weryfikowanie stanu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych w drodze otrzymania od banków potwierdzenia sald stanu środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy,
    - prawidłowe dokumentowanie i rozliczanie inwentaryzacji przeprowadzonej drogą spisu z natury, zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy oraz przepisami wewnętrznymi obowiązującymi w jednostce,
    - przeprowadzenie inwentaryzacji w drodze weryfikacji: należności i zobowiązań wynikających z rozrachunków z pracownikami, z tytułów publiczno-prawnych, gruntów, środków trwałych do których dostęp jest znacznie utrudniony, wartości niematerialnych i prawnych oraz rozpoczętych inwestycji, zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy.
  11. Ustalanie planów finansowych SPZOZ w Rypinie w zakresie określonym przepisami art. 31 pkt 6 i 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.), tj. wyodrębnianie stanów należności i zobowiązań na początek i na koniec roku oraz stanów środków pieniężnych na początek i koniec roku.
  12. Zaciąganie zobowiązań do wysokości limitu kosztów określonego w planie finansowym z zachowaniem zasad gospodarki finansowej jednostek sektora finansów publicznych określonych przepisami art. 52 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U z 2017 r., poz. 2077 ze zm.).

13. Rzetelne sporządzanie sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji, na zasadach określonych w § 10 ust. 4 rozporządzeniu Ministra Finansów dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (j.t. Dz. U. z 2014 r. poz. 1773), poprzez:
- wykazywanie, w części A. „Zobowiązania według tytułów dłużnych” w wierszu E.4.1 „Wymagalne zobowiązania z tytułu towarów i usług” (kolumna 2 – „Kwota zadłużenia ogółem”), na podstawie ewidencji księgowej, kwoty wszystkich bezspornych zobowiązań, których termin płatności minął, a które nie zostały przedawnione ani umorzone, stosownie do przepisu § 2 ust. 1 pkt 4 załącznika Nr 9 do rozporządzenia, w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia,
  - prawidłowe klasyfikowanie zobowiązań z tytułu rat wynikających z zawartych umów oraz właściwe wykazywanie ich w wierszu „E.2.2. Kredyty i pożyczki długoterminowe” mając na uwadze uregulowania określone w § 1 ust. 3 i 4 załącznika Nr 9 do rozporządzenia, w myśl których przez pojęcie „zobowiązania długoterminowe” rozumie się zadłużenie, którego pierwotny termin spłaty czy też wykupu jest dłuższy niż rok.

Zgodnie z art. 9 ust. 3 powołanej na wstępie ustawy, uprzejmie proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia. Przekazanie informacji o wykonaniu zaleceń pokontrolnych niezgodnych z prawdą podlega karze, określonej w art. 27 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Stosownie do art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, od wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia. Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być wyłącznie zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. Zastrzeżenia wnosi się za pośrednictwem Prezesa Izby na warunkach określonych w art. 9 ust. 4 i 5 ustawy.

ZASTĘPCA PREZESA
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Bydgoszczy
Maciej Słomiński

Do wiadomości:

- Starosta Powiatu Rypińskiego,
- Przewodniczący Rady Powiatu w Rypinie,
- Regionalna Izba Obrachunkowa w Bydgoszczy, Zespół we Włocławku.